

לא מגיע לו לבנות רק לבנו אחריו. וביאר, שהקב"ה אמר לדוד, אתה רצית כל ^{אוצר החכמה} כך ומסרת נפשך, אם כן אתה כבר לא צריך לבנות ביהמ"ק, אתה כבר בנית בעצם הרצון, ורק את המעשה בפועל של הבניין בנך אחריו יבנה. וכך אמר על ר' ישעיה לכוביצ'ר שבעצם הרצון שלו נחשב לו כאילו היה סנדק, אתה מסרת ^{החיות 1234567} נפשך על הסנדקאות וכבר כאילו עשית בפועל וכבר לא חסר את המעשה.

תפילה במקום הקרבנות, והאבות הק' תיקנו תפילות לזמן שלא יהיו קרבנות, והאריך בזה בנפש החיים (שער ב פרק יא ופרק יב, עיי"ש), שהתפילות כנגד תמידים תקנום שכולה לגבוה סליק, וגם הבקשות הגופניות צריך שתהיה כוונתו בהן רק צורך גבוה.

ובשנות אליהו להגר"א כתב על דברי המשנה "חסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת כדי שיכוונו את לבם למקום" וז"ל: "פירוש שאסור לכוון בתפילה לצורך עצמו אך להתפלל שיהיו כל ישראל בתכלית השלימות ויהיה נשלם כנסת ישראל למעלה, אבל לא לצורך עצמו, אלא יתפלל באלקי נצור על עצמו, שתפילת אלקי נצור הוא על עצמו, וזה שאמרו כאן כדי שיכוונו לבם לאביהם שבשמים ולא שיכוונו בדיבור".

מאידך גיסא מצאנו שגדולים יעצו לבקש בתפילה על צרכיו, עיין ביערות דבש (סוף ח"א דרוש א על ברכת שמע קולנו), שראוי להוסיף בכל תפילה כל מה שמעיק על לבו ותחלואי נפשו, מפני שבזה יבוא יותר להתעוררות הלב.

למעשה אין סתירה בין הדברים ואלו ואלו דברי אלוקים חיים. בודאי שתכלית התפילה צורך גבוה, כמו שהאריך בנפש החיים שם. וכן גם צריכה להיות תפילת היחיד על צערו. ומאידך גיסא, אנו צריכים להכיר את עצמנו, ולדעת כמה אנחנו רחוקים. ובמצב שכזה יש צורך להתעורר, כאן בא היערות דבש ומציע לנו איך להביא את הלב למצב של תפילה.

ידוע משל החובת הלבבות¹, כי מי שמתפלל בלי כונה כאילו שלח אל המלך שלוחים אלמים וחרשים. כך היא התפילה בפה ושפתיים בלי לב, וצריכים אנו לאחוז בזה, וגם בזה כולי האי ואולי.

ורבנו הגר"א מזהיר כתוב שכל השמו"ע זה צורך גבוה, ורק אחרי שמו"ע לפני יהיו לרצון זה המקום לבקש באריכות בקשות פרטיות, ובגמ' (ברכות לא.) חידשו שגם בתוך שמו"ע בשומע תפילה אפשר לבקש בקשות פרטיות, ועל כך אומר הגאון שצריך לבקש בקיצור ורק להזכיר, כי עיקר השמו"ע הוא רק צורך גבוה.

בעת הקרבת הקרבנות, היו רואים את האש על המזבח שהתקבל ועלה לרצון, ובהגר"א ז"ל איתא ש"אש תמיד תוקד" היא האש של יראת שמים, וודאי שבזמן שהיתה השראת שכינה זה היה פועל ומעורר.

ובשביל להגיע למצב מעין קרבן בתפילה צריך להשתייך לתפילה, "מסיר אזנו משמוע תורה גם תפילתו תועבה" (משלי כח ט). ולא מדברים על אחד שלא מתפלל אלא אחד שקשה עליו הלימוד ומתעצל בזה, אבל מול הקב"ה הוא שופך נפשו, הקב"ה אומר לו, אם אתה רוצה ומבקש למה אתה לא עושה מה שאני רוצה, שתלמד תורה. אחד שלא מתפלל כראוי, אפילו "בשפתיו כבדוני" לא נאמר עליו. צריך לרצות את כל הדברים הרוחניים, להשתוקק לתורה, ואז אפשר לבקש.

כל ההתחלות קשות, אבל בסוף יש הבטחה שהדברים יהיו ערבים, "אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך שכל התחלות קשות" (מכילתא שבת פז). אנו בפרשת שקלים, ובזמן של כל הד' פרשיות, בזמן שבו אנחנו מצפים ומחכים ומשתוקקים להגיע לכל המעלות הגדולות ולטהר

ז. עיין שער חשבון הנפש פ"ג חשבון ט'.